

KRONOLOGI

Hvis vi vil fortelle om kronologi, kan vi bruke flere ulike teknikker.

Kronologi med adverb

Vi har flere adverb som kan vise kronologien i en historie. Vi kan bruke disse adverbene både om nåtid, fortid og framtid.

	Eksempel	Engelsk
først	Først står jeg opp.	at first
etterpå	Etterpå dusjer jeg.	then, afterwards
så	Så dusjer jeg.	then, afterwards
deretter	Deretter dusjer jeg.	then, afterwards
senere	Senere skal jeg se en film.	later

Etterpå, *så* og *deretter* betyr det samme, men *deretter* er mer formelt og ikke så vanlig.

Adverbene *først*, *etterpå* og *senere* kan også stå sist i setningen.

Først står jeg opp. = Jeg står opp først.
Etterpå dusjer jeg. = Jeg dusjer etterpå.

Kronologi med leddsetninger

Hvis vi vil vise kronologien mellom to aktiviteter, kan vi bruke *etter at + leddsetning*. Det som skjer først (aktivitet 1), står i leddsetningen, og det som skjer sist (aktivitet 2), står i helsetningen. I eksempelet under er "spiser" aktivitet 1 og "danser" aktivitet 2.

Først spiser vi. Etterpå danser vi.
→ Vi danser etter at vi spiser.

Leddsetningen med aktivitet 1 kan også stå først:

Vi danser etter at vi spiser.
→ Etter at vi spiser, danser vi.

Vi kan også bruke denne strukturen om aktiviteter i framtida eller i fortida, men da må vi bruke andre former av verbene.

Kronologi i framtid

Hvis vi vil fortelle om to ting som skal skje i framtida, bruker vi presens perfektum om det som vi gjør først og futurum om det som vi gjør etterpå.

Først skal vi spise. Etterpå skal vi danse.
→ Vi skal danse etter at vi har spist.

Først skal vi handle i butikken. Så skal vi kjøre hjem.
→ Vi skal kjøre hjem etter at vi har handlet i butikken.

Vi kan også bruke *når* i stedet for *etter at* i framtid.

Vi skal danse etter at vi har spist.
= Vi skal danse når vi har spist.

Vi skal kjøre hjem etter at vi har handlet i butikken.
= Vi skal kjøre hjem når vi har handlet i butikken.

Kronologi i fortid

Vi kan bruke *etter at* for å vise kronologien mellom to aktiviteter i fortida. Da kan vi bruke to ulike strukturer. Det som vi gjør sist er alltid i preteritum, men den første aktiviteten kan være i preteritum eller preteritum perfektum.

Først spiste vi. Etterpå danset vi.
→ Vi danset etter at vi spiste.
→ Vi danset etter at vi hadde spist.

Først handlet vi i butikken. Så kjørte vi hjem.
→ Vi kjørte hjem etter at vi handlet i butikken.
→ Vi kjørte hjem etter at vi hadde handlet i butikken.

Vi kan også bruke *da* i stedet for *etter at* i fortid. Da må aktiviteten som skjer først, være i preteritum perfektum.

Først spiste vi. Etterpå danset vi.
→ Vi danset da vi hadde spist.

Først handlet vi i butikken. Så kjørte vi hjem.
→ Vi kjørte hjem da vi hadde handlet i butikken.

Etter, etterpå og etter at

Vi kan bruke både *etter*, *etterpå* og *etter at* for å vise kronologi, men vi bruker dem forskjellig.

Etter er en preposisjon og står sammen med et substantiv. *Etterpå* er et adverb og kan være element 1 setningen. Da kommer verbet direkte etter adverbet. *Etter at* introduserer en leddsetning. Leddsetningen kan stå først eller sist i helsetningen.

Etter middagen dro han på trening.
Han spiste middag først. Etterpå dro han på trening.
Han dro på trening etter at han spiste middag.
Etter at han spiste middag, dro han på trening.